

גוריון בן אוניברסיטת  
והחברה הרוח למדעי הפקולטה  
”פוליטיקה וחברה באפריקה הפוסט-קולוניאלית”  
Politics and Society in Postcolonial Africa

קורס שנתי תשפ"א

יום ג 10-12

מרצה: פרופ' לין שלר

Prof Lynn Schler

[lynnsch@bgu.ac.il](mailto:lynnsch@bgu.ac.il)

עוזרת הוראה: כרמית וולברג

[wolbergc@gmail.com](mailto:wolbergc@gmail.com)

קורס זה יעניק לסטודנטים ראייה רחבה על התהליכים הפוליטיים, החברתיים והכלכליים שעיצבו את ההיסטוריה של אפריקה במהלך המחצית השנייה של המאה ה-20. נאמץ גישה תמטית וניתוח של מקרה בוחן כדי לבחון את ההתפתחות של ישויות פוליטיות, מרחבים חברתיים, וכלכלות לאורך זמן. ננסה להבין תהליכים מקומיים לעומק אך בו זמנית נבחן את השפעתם של אירועים ונסיבות לאומיים, אזוריים וטרנס-לאומיים על ההתרחשויות המקומיות באפריקה. נושאים שיעלו במהלך הקורס הם לאומיות, פיתוח, קונפליקטים כלכליים ופוליטיים, מגדר ושינויים חברתיים, תנועות דתיות ויוזמות תרבותיות.

This course will provide students with an overview of the major political, social and economic trends that have shaped African history in the second half of the twentieth century. Using a thematic and case study approach, we will examine the evolution of political entities, social spaces, and economies over time. We will try to understand both deeply local processes and the ways in which they are influenced by national, regional and transnational events and circumstance. Some of the themes to be covered will be nationalism, economic development, ethnic and political conflicts, gender and social change, religious movements and cultural innovations.

**דרישות הקורס והרכב הציון:**

1. נוכחות חובה – היעדרות מעל למכסה המותרת משמעה ציון נכשל בקורס.  
\* על נוכחות והשתתפות פעילה ומבוססת על הקריאה ניתן לקבל בונוס של עד 10 נק' בציון הסופי.
2. הגשת 4 מטלות של 3-4 עמודים (2 מטלות סמסטר א' ו-2 מטלות בסמסטר ב')  
- כל אחת 25% מהציון

**שימו לב:** לא תינתן הארכה להגשת מטלות באיחור. כל יום איחור בהגשה, יירדו 5 נקודות מהציון.

השימוש בלפטופים וטלפונים בכיתה אסור בהחלט. סטודנטים מתבקשים לשים מכשירים בתיקים במהלך כל השיעור.

מהלך הקורס ותוכן המפגשים – ייתכנו שינויים בביבליוגרפיה:

20.10 מבוא לקורס: מילות מפתח והבניית ידע בלימודי אפריקה

פייר אנגלבר וקווין דאן "מדוע יש ללמוד על הפוליטיקה של אפריקה?" מתוך: בתוך הפוליטיקה האפריקאית (האוניברסיטה הפתוחה 2019). עמ' 29-13

פוליטיקה: מדינות, משטרים, מנהיגות ואידיולוגיה בעידן הפוסט קולוניאלי

**27.10** דה-קולוניזציה (?) ולאומיות באפריקה אחרי מלחמת העולם השנייה  
פייר אנגלבר וקווין דאן "התפתחות המדינות באפריקה" מתוך: **בתוך הפוליטיקה האפריקאית** (האוניברסיטה הפתוחה 2019). עמ' 83-33

**3.11** המדינות בהקמה - גבולות, משאבים, ושייכות  
פייר אנגלבר וקווין דאן "עמים, זהות ופוליטיקה" מתוך: **בתוך הפוליטיקה האפריקאית** (האוניברסיטה הפתוחה 2019). עמ' 87-161

**10.11** מנהיגים ואידילוגיה פוסט-קולוניאליים  
**Kwame Nkrumah**, DR. KWAME NKUMAH SPEAKS IN ADDIS ABABA IN 1963  
<https://consciencism.wordpress.com/history/dr-kwame-nkrumah-speaks-in-addis-ababa-in-1963/>

**Julius Nyerere**, selected readings, in *Freedom and Unity*, Oxford University Press.

**Kenneth Kaunda**, *A Humanist in Africa*, (London: Longmans, 1966) p. 19-38.

**Leopold Senghor**, *Negritude and African Socialism*, in the *African Philosophy Reader*, eds. P.H. Coetzee and A.P.J. Roux, London : Routledge, 1998.

Alex Thompson "Nationalism," in *An Introduction to African Politics* (New York: Routledge, 2016), 35-45.

**17.11** סרט בכיתה: "Thomas Sankara Speaks"

**24.11** מישול ומשברים בעידן הפוסט-קולוניאלי  
פייר אנגלבר וקווין דאן "השימוש בכוח (פוליטי)" מתוך: **בתוך הפוליטיקה האפריקאית** (האוניברסיטה הפתוחה 2019). עמ' 167-225

O'Connell, James. "The inevitability of instability." The *Journal of Modern African Studies* 5, no. 2 (1967): 181-191.

**1.12** תהליכי דמוקרטיזציה

פייר אנגלבר וקווין דאן "מגוון הולך וגדל של משטרים" מתוך: **בתוך הפוליטיקה האפריקאית** (האוניברסיטה הפתוחה 2019). עמ' 229-264

**8.12** הקרנת הסרט: "The Democrats"

הגשה מטלה 1 עד תחילת השיעור

בלבלה

**15.12** מתיאוריה למדיניות של של פיתוח

רעות ברק וויקס, "מבוא: פיתוח בינלאומי באפריקה," מתוך: גז, ר. ברק וייס, מ. כגן). עורכים) פיתוח בינלאומי באפריקה: בין הלכה ומעשה. חיפה: פרדס הוצאה לאור 2019.

Ziai, A. (2013) 'The discourse of 'development' and why it should be abandoned'. *Development in Practice* 23(1): 123-126. (<http://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/09614524.2013.752792>)

**22.12** משברים כלכליים והפוליטיקה של סיוע בין-לאומי

פייר אנגלבר וקווין דאן "המימדים הכלכליים של הפוליטיקה באפריקה" מתוך: **בתוך הפוליטיקה האפריקאית** (האוניברסיטה הפתוחה 2019). עמ' 87-161.

## 29.12 כנס: האפטרליפ של פיתוח: פרטים בהמשך

### 5.1 המאבק נגד עוני

Banerjee, Abhijit V., and Esther Duflo. *Poor economics: A radical rethinking of the way to fight global poverty*. Public Affairs, 2011. selected chapters.

### 12.1 סרט בביתה: "זהב שחור"

### 19.1 מטלה 2 הגשה

סמסטר ב'

## 2.3 הכלכלה הפוליטית של מעורבות של סין באפריקה

Brautigam, Deborah. *The dragon's gift: the real story of China in Africa*. OUP Oxford, 2011.

### 9.3 קונפליקטים אתיים בעידן הפוסט-קולוניאלי:

סודן, רואנדה, וקונגו

פייר אנגלבר וקווין דאן "הנוף המשתנה של סכסוכים וסוגיות ביטחון" מתוך: **בתוך הפוליטיקה האפריקאית** (האוניברסיטה הפתוחה 2019). עמ' 331-384.

Straus, Scott. "Rwanda and Darfur: a comparative analysis." *Genocide Studies and Prevention* 1, no. 1 (2006): 41-56.

Kabamba, P. (2015). In and out of the state: Working the boundaries of power in the Democratic Republic of Congo. *Anthropological Theory*, 15(1), 22-46.

### 16.3 קונפליקטים דתיים: צפיה בסרט בכיתה: "Timbuktu"

Brenner, Louis, "Constructing Muslim Identities in Mali." In Louis Brenner, ed. *Muslim identity and social change in Sub-Saharan Africa*. Indiana University Press, 1993.

### 23.3 פוסט-קונפליקט, פיוס וזכרון

Ingelaere, B., 2008. "The gacaca courts in Rwanda". In Huyse, L., & Salter, M. (2008). *Tradition-based Justice And Reconciliation After Violent Conflict: Learning From African Experiences*. Stockholm: International IDEA.

הסרט: "The Notebooks of Memory"

## 6.4 התערבות/מעורבות/השתלטות : תגובות בין לאומיות לקונפליקטים באפריקה

Badescu, Cristina G., and Linnea Bergholm. "The responsibility to protect and the conflict in Darfur: The big let-down." *Security Dialogue* 40, no. 3 (2009): 287-309.

Autesserre, Séverine. "Dangerous tales: Dominant narratives on the Congo and their unintended consequences." *African Affairs* 111, no. 443 (2012): 202-222.

13.4. הגות אפרו-סנטרית עכשווית: אובונטו, הרנסנס האפריקאי ואפרו-קפוטליזם

Readings to be announced

20.4 חיים עם HIV באפריקה - ד"ר ענת רוזנטל : מרצה אורחת  
הגשת מטלה 3

27.4 מנה-ערים אפריקאיות

<https://www.theguardian.com/cities/2016/feb/26/things-changing-better-lagos-residents-share-stories>

Simone, A. (1998). Urban social fields in Africa. *Social Text*, (56), 71-89.

4.5 כנס "קולוניאליזם ופשע" - עדכונים בהמשך

11.5 פמיניזם אפריקאי ומחאות נשים

Vice- The Land of No Men [https://video.vice.com/en\\_us/video/samburu-land-of-no-men/55dba6111956df9a33a7581c](https://video.vice.com/en_us/video/samburu-land-of-no-men/55dba6111956df9a33a7581c)

Adebeye, Olutimehin (2018). Husbands to rent: try being a single woman in Nigeria. <https://africasacountry.com/2018/10/husbands-to-rent>

Susan Arndt, "African Gender Trouble and African Womanism: An Interview with Chikwenye Ogunyemi and Wanjira Muthoni," *Signs: Journal of Women in Culture and Society* 2000, 25:3.

18.5 דיון ברומן "מכתב ארוך כל כך"

25.5 הקרנת סרט: Fela Music is the Weapon

1.6 נצרות באפריקה של המאה ה-21

8.6 נוילוד וקולנוע עכשווי באפריקה

15.6 הגשת מטלה 3